

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/multimedia-1/15668,W-audycji-Przystanek-Historia-w-Polskim-Radiu-o-Armii-Ochotniczej-fenomenie-woj.html>
2021-10-16, 16:18

W audycji „Przystanek Historia” w Polskim Radiu o Armii Ochotniczej – fenomenie wojny Polaków z bolszewikami w 1920 roku

Audycja została wyemitowana 18 listopada 2020, po godz. 19.00, na antenie Programu I Polskiego Radia.

W maju 1920 roku rozpoczęła się ofensywa Armii Czerwonej w kierunku Warszawy. Sytuacja Polski była nie do pozazdroszczenia. 8 lipca 1920 roku Minister Spraw Wojskowych, gen. Kazimierz Sosnkowski wydał rozkaz o utworzeniu z dniem 7 lipca Generalnego Inspektoratu Armii Ochotniczej i mianowaniu gen. broni Józefa Hallera Generalnym Inspektorem Armii Ochotniczej. Zgłosiło się ponad 105 tys. ochotników. Kim byli, jaką rolę spełniła ta cywilna armia, nieostrzelana, bez profesjonalnego uzbrojenia, mająca w swych szeregach także uczniów, armia działająca na terenie całej Polski?

Na te pytania odpowiadał w audycji „Przystanek Historia” dr Rafał Sierchuła z Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Poznaniu.

Ponadto w audycji:

Partia władzy w PRL na licencji Moskwy. W tym roku minęło 30 lat od wyprowadzenia sztandaru Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej na XI ostatnim Zjeździe PZPR. Ostatecznie doszło do samorozwiązania tej partii. PZPR powstała w grudniu 1948 roku z połączenia Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej.

PZPR, jak podkreślają badacze epoki, de facto była strukturą organizacyjną, zarządzającą państwem we wszystkich dziedzinach życia, sprawowała władzę absolutną. PRL była jej własnością. Jaki był zatem jej rzeczywisty status w relacjach z Moskwą? W czym przejawiała się jej podległość wobec Kremla? Dlaczego najbardziej wyrazistym przykładem tych relacji była Konstytucja PRL z 1952 roku, a później jej nowelizacja w 1976 roku?

O tym opowiadał prof. Jerzy Eisler – dyrektor Oddziału IPN w Warszawie. Zdaniem prof. Jerzego Eislera najbardziej widocznym przejawem podległości PZPR wobec Związku Radzieckiego było redagowanie, a następnie przyjęcie konstytucji PRL z 1952 roku. – Kiedy konstytucja powstawała na przełomie 1951 i 1952 roku to rosyjska jej wersja została przesłana do Moskwy i tam Józef Stalin osobiście naniósł około 50 poprawek, które później Bolesław Bierut własnoręcznie prznosił z rosyjskiej wersji na polską – mówił historyk. Jednocześnie zauważył, że szkoda, iż ta wiedza nie przebija się do ogólnej świadomości. Choć te informacje pojawiły się dopiero wraz ze zmianą ustroju w 1989 roku. Wcześniej polskie społeczeństwo nie wiedziało nic o takim procederze. Obie wersje konstytucji są przechowywane w Archiwum Akt Nowych.

O książce: [Gergely Pongratz „Zaułek Corvina 1956”](#). Zaułek Covina to najbardziej znany zbrojny oddział powstańców walczący przeciwko wojskom sowieckim podczas rewolucji na Węgrzech w 1956 roku. Dołączył do niego Gergely Pongratz, jeden z bojowników o suwerenność Węgier. Książka to jego osobiste wspomnienia. Autor po wybuchu rewolucji 23 października wraz z pięcioma braćmi przyłączył się do zaułka Corvina – gdzie wybrano go na głównego dowódcę. Po stłumieniu rewolucji opuścił kraj, mieszkał w Hiszpanii i Stanach Zjednoczonych. W 1991 roku na stałe powrócił na Węgry. Jego wspomnienia ukazały się w Chicago w 1982 roku, a na Węgrzech po raz pierwszy siedem lat później. Rozmowa z byłym ambasadorem Węgier w Polsce Akosem Engelmayerem. Ponadto o nowym, internetowym programie #Przystanek Książka, w którym znajdą Państwo rozmowy z autorami Wydawnictwa IPN, recenzje i zapowiedzi publikacji. Premierowe odcinki w każdą środę o godzinie 18.00 na FB, IPNtv

i Portalu przystanekhistoria.pl.

Było, będzie, czyli polecamy artykuły na portalu przystanekhistoria.pl w recenzji Jarosława Tęśiorowskiego oraz zaprezentowaliśmy wybrane wydarzenia organizowane przez Instytut Pamięci Narodowej (*IPN wypożyczy [Raport Stroopa](#) Muzeum Getta Warszawskiego. IPN podpisał umowę określającą zasady [przekazania oryginału Raportu Jurgena Stroopa w depozyt wystawy stałej budowanego Muzeum Getta Warszawskiego](#); *[Węgierski mąż stanu na kartce pocztowej. 10 listopada 2020 r.](#))

Audycja „[Przystanek Historia](#)” została wyemitowana w środę (18.11) o godz. 19.08 na antenie Polskiego Radia Pr. I. [POSŁUCHAJ AUDYCJI](#)

Poprzednia audycja:

[„Przystanek Historia”, 4 listopada 2020](#)

* * *

Cykl audycji „Przystanek Historia” jest realizowany wspólnie przez Instytut Pamięci Narodowej i Program I Polskiego Radia. Rozmowy poświęcone są ważnym wydarzeniom, które wpłynęły na dzieje Polski w XX wieku oraz ludziom, którzy tę historię tworzyli.

Audycja „Przystanek Historia” w Polskim Radiu

